

Danuta Kocurek

Janusz Korczak postrzegany współcześnie : (w świetle badań ankietowych)

Cieszyński Almanach Pedagogiczny 2, 129-136

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Danuta Kocurek

Janusz Korczak postrzegany współcześnie (w świetle badań ankietowych)

Rok 2012 został uznany za Rok Janusza Korczaka. Ogłoszenie tego faktu przez Sejm RP jest istotne, gdyż w roku tym przypadła 70. rocznica tragicznej śmierci Janusza Korczaka oraz jego wychowanków w obozie zagłady w Treblince, a także 100-lecie utworzenia przez Staroego Doktora Domu Sierot w Warszawie¹. Rocznicze te sprzyjają wzmożonym działaniom upowszechniającym ideę praw dziecka, a także przybliżaniu młodemu pokoleniu postaci Henryka Goldszmita i preferowanych przez niego w wychowaniu dzieci wartości.

W humanistycznej kulturze Europy i Polski postać Janusza Korczaka (1878–1942)² znajduje się w szeregu wielkich autorytetów związanych z wychowaniem młodego pokolenia. Korczak – pedagog Nowego Wychowania, jest jednym z tych, którzy potrafili łączyć myślenie naukowe z myśleniem praktycznym. Według Bogusława Śliwerskiego, nie ma w jego dziełach ani czystej pedagogiki empirycznej, ani wyłącznie normatywnego spekulatywizmu, ani też (de-)konstrukcji metateoretycznej, a mimo to jego poglądy wypełniają, upraszczają i naświetlają istotę pedagogicznych fenomenów w każdym z tych podejść do wychowania i jego teoretycznych i praktycznych uzasadnień³.

Pedagogiczna i literacka spuścizna Korczaka ukazuje podstawowe założenia i idee przewodnie jego pedagogiki:

¹ *Historia wychowania, wiek XX*. Red. J. MIĄSO. T. 1. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1984, s. 178.

² J. Korczak był wykładowcą Wolnej Wszechnicy Polskiej i w Instytucie Pedagogiki Specjalnej. Ponadto pełnił funkcję kuratora sądowego dla nieletnich. Prowadził szeroką działalność popularyzatorską w obronie praw dziecka za pośrednictwem radia, prasy i książek. Jego główne prace: *Momenty wychowawcze*, *Jak kochać dziecko*, *Prawo dziecka do szacunku*, *Pedagogika żartobliwa*, *Wybór pism pedagogicznych* (T. 1–4) i inne, zob. W. OKOŃ: *Słownik pedagogiczny*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1984, s. 139; J. DRAUS, R. TERLECKI: *Historia wychowania*. T. 2: *Wiek XIX i XX*. Kraków: Wydawnictwo WAM: WSFP „Ignatianum”, 2006, s. 292–293.

³ Cyt. za: B. ŚLIWERSKI: *Pedagogika Janusza Korczaka*. W: *Pedagogika. Podręcznik akademicki*. Red. Z. KWIECIŃSKI, B. ŚLIWERSKI. T. 1. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008, s. 336.

- szacunek dla dziecka jako człowieka rozwijającego się poprzez własną aktywność,
- zasada i praktyka partnerstwa dziecka w procesie wychowania,
- prawo dziecka do opieki oraz odpowiedzialność społeczeństwa dorosłych za warunki życia dziecka,
- poszukiwanie syntezy wiedzy o dziecku,
- techniki działania pedagogicznego jako konsekwencja przyjętych ogólnych założeń systemu opiekuńczo-wychowawczego,
- koncepcja wychowawcy, wynikająca z ogólnej postawy Korczaka wobec dziecka⁴.

Ze względu na pedagogiczne aspekty Nowego Wychowania, w dziełach Janusza Korczaka widoczne są trzy główne zakresy:

1. Treści ogólnoludzkie, które powinny być udostępniane społeczeństwu i adresowane szczególnie do rodziców i dzieci.

2. Treści ogólnopedagogiczne do wykorzystania w kształceniu i doskonaleniu kadry pedagogicznej.

3. Treści szczegółowe do wykorzystania przez wychowawców w placówkach opiekuńczo-wychowawczych⁵.

Jak wynika z przedstawionych idei, Korczak był prekursorem walki o prawa dziecka⁶, a przy tym zwracał szczególną uwagę na równoprawną pozycję dzieci w społeczeństwie. Idee te znalazły odbicie i rozwinięcie w stworzonym przez Starego Doktora nowatorskim podejściu do wychowania, które respektowało potrzeby i dążenia dziecka do własnej aktywności i samodzielności, a zarazem uwzględniało jego słabości⁷.

Radykalizm w myśleniu Korczaka, konsekwencja w działaniu oraz miłość w odczuwaniu i obejmowaniu wzajemnych relacji z dziećmi stworzyły niepowtarzalną koncepcję Nowego Wychowania, której istotą jest poszukiwanie gwarancji dla ludzkiej, a przede wszystkim dziecięcej wolności i dla sensu ludzkiego życia⁸.

Trzeba podkreślić, że postawa badawcza Korczaka, zmierzająca do wiedzy o dziecku na podstawie stosowania metod drobiazgowej obserwacji, zapisu i po-

⁴ Podaję za: *ibidem*, s. 337.

⁵ *Ibidem*.

⁶ Aspekt dotyczący praw dziecka Korczak ujmuje w trzech krótkich, a zarazem wymownych punktach: *Wzywam o Magna Charta Libertatis, o prawa dziecka. Może ich jest więcej, ja odszukałem trzy zasadnicze*:

1. *Prawo dziecka do śmierci.*

2. *Prawo dziecka do dnia dzisiejszego.*

3. *Prawo dziecka, by było tym, czym jest.*

Zob. J. KORCZAK: *Pisma wybrane*. T. 1. Wprowadzenie i wybór A. LEWIN, red. I. KORSAK. Warszawa: Nasza Księgarnia, 1984, s. 124; *Pedagogika. Podręcznik akademicki...*, s. 339.

⁷ *Pedagogika. Podręcznik akademicki...*, s. 338.

⁸ *Ibidem*, s. 336.

miaru przejawów zachowania się dziecka, prowadziła nie do wiedzy „zimnej”, akademickiej czy laboratoryjnej, lecz do wiedzy zaangażowanej, wynikającej z bezpośredniego kontaktu z dzieckiem na co dzień zdobywanej i bezpośrednio dobru dziecka służącej⁹.

Korczak poświęcił się całkowicie dzieciom i sprawom wychowania, a pisząc o tym, jak kochać dziecko, potrafił zerwać z konserwatywną pedagogiką i dał odbiorcom swoich dzieł nowe spojrzenie na świat pedagogicznych interakcji¹⁰.

W założonych i kierowanych zakładach opiekuńczych zastosował program oparty na idei samowychowywania oraz na społeczności dziecięcej współorganizowanej i współrządzonej przez dzieci. To Dom Sierot i Nasz Dom były „domem pracy i szkołą życia”¹¹. Korczak sięgał po nowe środki wychowawcze, z którymi eksperymentowała pedagogika reform: samorząd dziecięcy, sąd koleżeński, gazетка szkolna, specjalne dyżury¹².

Służba dziecku i społeczeństwu oraz praca społeczna były imperatywem i przesłaniem jego życia. Uwagę skupił przede wszystkim na podopiecznych i połączył swoje wykształcenie pediatryczne, doświadczenia publicysty, kreatywność pisarza z pracą wychowawczą¹³.

Mówiąc o metodach, Korczak był wyznawcą i realizatorem empirycznej diagnostyki pedagogicznej; mówiąc o zasadach, Korczak był bezwzględny obrońcą praw dziecka; jeśli chodzi o praktykę, był spolegliwym opiekunem i wychowawcą wszystkich dzieci – zarówno żydowskich, jak i chrześcijańskich, zwłaszcza dzieci wymagających specjalnej troski. Stworzył system wychowawczy oparty na miłości i poszanowaniu każdego dziecka, na wychowawczej sile tkwiącej w grupie dziecięcej i w pracy oraz w porozumieniu się z dzieckiem¹⁴.

Janusz Korczak, lekarz pediatra, działacz społeczny, pisarz, autor książek dla dzieci, w swoim *credo* pedagogicznym wyraźnie wskazuje, iż dziecko jest najwyższą wartością, a on walczył o nie na różnych polach swojej działalności. Z pracą z dziećmi związał bowiem całe swoje życie: był ich obrońcą, adwokatem

⁹ S. WOŁOSZYN: *Korczak*. Warszawa: Wiedza Powszechna, 1982, s. 57.

¹⁰ B. ŚLIWERSKI: *Pedagogika Janusza Korczaka...*, s. 338.

¹¹ System korczakowski realizowany był w warszawskim Domu Sierot na Krochmalnej, którym od jego powstania w roku 1912 aż do zagłady w 1942 roku kierował Korczak, oraz Naszym Domu na Bielanach, którym kierowała Maryna Falska, współpracując ze Starym Doktorem, zob. S. WOŁOSZYN: *Nauki o wychowaniu w Polsce w XX wieku. Próba syntetycznego zarysu na tle powszechnym*. Kielce: Dom Wydawniczy „Strzelec”, s. 40.

¹² J. DRAUS, R. TERLECKI: *Historia wychowania...*, s. 293.

¹³ Przed I wojną światową Korczak współpracował z Polskim Towarzystwem Badań nad Dziećmi. Na jednym z zebrań w 1911 roku zainicjował szeroką dyskusję nad zagadnieniem rozpoznawania typów dziecięcych. Interesowały go losy dzieci niedorozwiniętych i dał temu wyraz w przygotowywanym projekcie szkół i zakładów specjalnych, zob. W. BOBROWSKA-NOWAK: *Historia wychowania przedszkolnego*. Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1978, s. 279–280.

¹⁴ S. WOŁOSZYN: *Nauki o wychowaniu w Polsce w XX wieku...*, s. 40.

i rzecznikiem. Podstawowym założeniem Korczaka było wychowanie uspołeczniająca na zasadzie pełnej demokratyzacji stosunków między wychowawcami a dziećmi¹⁵.

Współczesna szkoła i związany z tym proces wychowawczy niejednokrotnie boryka się z różnymi przejawami zagrożenia i patologii. Do placówek szkolnych wkroczyły maszyny i techniczne agregaty uczące, trenujące i egzaminujące¹⁶. Mimo tych korzystnych trendów obserwuje się poważny kryzys w zakresie wychowania dzieci i młodzieży, który w dużym stopniu odzwierciedla kryzys rodziców, pedagogów i twórców wychowania. Janusz Korczak pisał, że wychowanie polega przede wszystkim na stworzeniu warunków pozwalających na ujawnienie społecznej aktywności dzieci, pogłębianie związków uczuciowych między nimi, budzenie wzajemnej solidarności i chęci pomocy¹⁷.

Na temat pedagogiki Korczaka napisano wiele, ale czy ten wielki pedagog jest znany młodemu pokoleniu, a przede wszystkim czy znana jest jego koncepcja wychowawcza? Aby odpowiedzieć na postawione pytanie, przeprowadzono badania ankietowe wśród uczniów wybranych szkół powiatu pszczyńskiego. Respondenci to uczniowie pięciu szkół, w tym dwóch szkół podstawowych klasy V i VI¹⁸, gimnazjaliści i uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, przy czym, trzy szkoły – to szkoły wiejskie, jedna – osiedlowa i jedna miejska¹⁹. Łącznie ankietą objęto 182 uczniów, a w tej grupie było 102 uczniów szkół podstawowych, 33 gimnazjalistów, a pozostałe 47 osób – to uczniowie szkół średnich.

Głównym celem badań było uzyskanie odpowiedzi, jak postrzegany jest Janusz Korczak przez młode pokolenie, na ile znana jest zarówno jego postać oraz dzieła, które pozostawił jako spuściznę swych doświadczeń pedagogicznych. Jak wspomniano, tematyka badań obejmowała trzy obszary: ogólny stan wiedzy dotyczący życia Janusza Korczaka, charakterystyczne cechy, którymi się odznaczał i znajomość publikacji lub fragmentów prac tego wielkiego pedagoga.

Dokonując klasyfikacji zebranego materiału i zbiorczej analizy, można stwierdzić, że respondenci, ze względu na odpowiedzi, tworzą dwie grupy. Pierwszą stanowią ci, którzy odpowiedzieli, że znany im jest Janusz Korczak. Grupa ta liczy 159 uczniów, co stanowi 87%. Do grupy drugiej należą ankietowani, którzy nie znają postaci Janusza Korczaka, grupa ta liczy 23 osoby, czyli około 13%.

¹⁵ W. BOBROWSKA-NOWAK: *Historia wychowania przedszkolnego...*, s. 279.

¹⁶ S. WOŁOZYN: *Nauczyciel dziś i nauczyciel jutra. Dylematy edukacji i zawodu nauczycielskiego wobec wyzwań współczesnej cywilizacji*. W: *Tradycja i wyzwania. Edukacja – niepodległość – rozwój*. Red. K. PACŁAWSKA. Kraków: Universitas, 1998, s. 74.

¹⁷ S. WOŁOZYN: *O poglądach i postawie pedagogicznej Janusza Korczaka*. W: *Problemy współczesnego wychowania*. T. 4: *Studia nad pedagogiką XX wieku*. Wstęp i redakcja W. OKOŃ, B. SUCHODOLSKI. Warszawa: Państwowy Zakład Wydawnictw Szkolnych, 1962, s. 334.

¹⁸ Badania przeprowadzono w Szkole Podstawowej im. Janusza Korczaka w Górze i Szkole Podstawowej im. Stanisława Hadyny we Frydku (gmina Miedźna).

¹⁹ Ankietą objęto wybranych uczniów Gimnazjum w Woli, Liceum Ogólnokształcącego w Gilowicach i Powiatowego Zespołu Szkół nr 2 im. Karola Miarki w Pszczyźnie.

Przy czym najlepszą znajomością J. Korczaka wykazali się uczniowie szkół podstawowych, zaś najwięcej osób nieznających tej postaci było w grupie gimnazjalistów [15]²⁰ i uczniów szkół ponadpodstawowych [3].

Jak zatem postrzegany jest Janusz Korczak? Najczęściej pojawiają się odpowiedzi: „był nauczycielem” [97], „był wychowawcą” [82], „był pedagogiem” [71], „był lekarzem” [61], „był pisarzem” [59], „był przyjacielem dzieci” [32], „był obrońcą sierot” [26], „był bohaterem, który zginął z dziećmi w obozie w czasie wojny” [52], „był działaczem na rzecz praw dziecka” [8] i inne. Trzeba dodać, że w wypowiedziach ankietowanych pojawiała się kilka podanych określeń, a niektórzy ankietowani wykazali się dobrą znajomością życia i działalności wielkiego pedagoga, podając ważne wydarzenia dotyczące jego życia m.in. „działalność w Domu Sierot” [23], „praca z dziećmi w Warszawie” [21], „pobyt w getcie” [21], „rok śmierci” [14].

W swoich wypowiedziach ankietowani określają J. Korczaka jako człowieka: „pełnego poświęcenia” [41], „wielkiego nauczyciela” [39], „bohatera XX wieku” [18], „przykład do naśladowania” [12] „autorytet współczesnych czasów” [9], „patrona młodego pokolenia” [7], „przedstawiciela pedagogiki” [4].

Celem uzupełnienia warto zacytować kilka wypowiedzi uczniów szkoły podstawowej²¹: „Janusz Korczak był pedagogiem, lekarzem, Ojcem dla dzieci, pomagał im, walczył o nie i razem z nimi zginął w komorze gazowej”; „Janusz Korczak był człowiekiem, który kochał dzieci, otworzył dla nich sierociniec, troszczył się o jedzenie, ubrania dla nich i zdrowie, a potem razem z dziećmi zginął w obozie. Napisał też dużo książek, które powinniśmy czytać”; „Korczak był pedagogiem, opiekunem, pisarzem i nauczycielem. Robił wszystko, by dobrze poznać dzieci, spędzał z nimi bardzo dużo czasu, aż do ostatniej chwili ich życia”. Jeden z licealistów w swojej wypowiedzi podkreślił, że „Korczak przez całe życie zajmował się dziećmi, zwłaszcza sierotami, zastępował im rodzinę i razem z nimi zginął w czasie wojny”. Ankietowani, pisząc o Korczaku, podkreślali, że zginął w obozie, ale nikt z badanych nie podał właściwego miejsca śmierci, natomiast 21 uczniów wskazało, iż był to obóz koncentracyjny w Oświęcimiu.

Traktując materiał badawczy całościowo, można powiedzieć, że 66 osób, tj. 36% badanych potrafiło wymienić jedną lub dwie książki, przy czym aż 61 respondentów to uczniowie szkół podstawowych, z tego 48 ze szkoły, która nosi imię Janusza Korczaka. Co do znajomości książek i prac Janusza Korczaka, to uczniowie czytali *Króla Maciusia Pierwszego* i *Kajtusia Czarodzieja*²². Tylko 3

²⁰ W nawiasie umieszczono liczbę wypowiedzi.

²¹ Wypowiedzi znajdują się w archiwum autorki.

²² Dzieci ciągle dobrze odbierają przygody bohaterów literackich Korczaka, zarówno te fantastyczne *Króla Maciusza* czy *Kajtusia Czarodzieja* i te „realistyczne” – Władka i Olka ze *Sławy* czy Dżeka z *Bankructwa małego Dżeka*. Utwory te są wyrazicielami idei Korczaka. Wizerunki i perypetie bohaterów tych utworów, ich zwycięstwa i upadki egzemplifikują wiedzę psychologiczną i tezy wychowawcze. Mistrzostwo i talent literacki Korczaka sprawia, że nie są to „postaci

uczniów szkół ponadgimnazjalnych czytało wzmiankowane książki, co stanowi około 4%. Poza wspomnianymi tytułami żaden z uczniów nie potrafił wymienić innych tytułów prac Korczaka.

Ankietowani uczniowie w swoich wypowiedziach podkreślali, że postać Janusza Korczaka poznali: na lekcji wychowawczej [49], na zajęciach języka polskiego [41], na historii [38], okolicznościowej akademii [16], z prezentowanego filmu [9], z przekazu rodziców [4], z rozmowy z dziadkami [2]. Ponadto uczniowskie wypowiedzi zawierały informację, że w szkole przygotowano kącik korczakowski [8] i gazetkę poświęconą Korczakowi [6]. W 26 wypowiedziach respondenci dodali, że postarają się więcej dowiedzieć o Korczaku ze stron internetowych.

Podjęta tematyka wymaga dalszych penetracji naukowych, a w celach porównawczych należałoby przeprowadzić podobne badania w innych szkołach, co może być wyzwaniem dla studentów pedagogiki.

Analiza materiału badawczego pozwala wnioskować, że stan wiedzy o J. Korczaku jest zadowalający, szczególnie wśród uczniów szkół podstawowych, natomiast 23% ankietowanych uczniów szkół ponadpodstawowych nie zna Starego Doktora. Uzyskane wyniki potwierdzają fakt, że ankietowani rzadko czytają dzieła Korczaka, poza wspomnianymi tytułami dotyczącymi literatury dziecięcej.

Trzeba pamiętać, że idee Korczaka przeniknęły do polskiej oświaty ponownie dzięki zmianom ustrojowym 1989 roku, wpisując się w model kształcenia i wychowania²³. Tym samym recepcja pedagogiki korczakowskiej, a szczególnie jego *credo* pedagogiczne, mają szeroki zakres.

Należy mieć na uwadze, że we współczesnym świecie potrzebne są autorytety, aby młody człowiek nie zagubił się w gąszczu trudnych spraw, szumie informacyjnym i właściwie opanował sztukę życia. Takim autorytetem może być Janusz Korczak. Jego wszechstronna działalność pedagogiczna, służba medyczna, działalność odczytowa i wykładowa oraz wierność dzieciom i powołaniu – to wszystko powinno być dla młodego pokolenia cenną wartością.

Korczakowskie poglądy na wychowanie dziecka są szczególnie przydatne dla wychowawców i nauczycieli oraz dla tych wszystkich, którym bliskie jest dzieło nauczania i wychowania. Według wzmiankowanego już Bogusława Śliwerskiego, dzieła Korczaka są skonstruowanym poradnikiem przyzwoitych zachowań

papierowe”, lecz żywi ludzie. Ten rys nowatorstwa literackiego Korczaka określany jest jako poetycka dokumentacja dzieciństwa. I chociaż utwory literackie Korczaka są najczęściej sięgającą wymiaru uniwersalnego „powiastką filozoficzną, alegorią, parabolą”, nie tracą niczego z autentyzmu życia. Ponadto, należy dodać, że utwory te stanowią „wielostronną metaforę własnej walki, dramatu samotnego reformatora, przynoszą opowieść o straconych złudzeniach, o radościach, goryczach trudu społecznego, o władzy i samotności”; zob. H. KIRCHNER: *Janusz Korczak. W: Literatura okresu Młodej Polski*. Red. K. WYKA, A. HUTNIKIEWICZ, M. PUCHALSKA. T. 3. Kraków: Wydawnictwo Literackie, 1973, s. 306–309; S. WOŁOZYN: *Korczak...*, s. 50–51.

²³ B. ŚLIWERSKI: *Pedagogika Janusza Korczaka...*, s. 346.

dla rodziców, wychowawców, nauczycieli i opiekunów młodego pokolenia, ich pedagogicznym *savoir-vivrem*²⁴. Wszelkie kryzysy w wychowaniu może, zdaniem Korczaka, pokonać tylko pełen krytycyzmu wobec świata i siebie samego refleksyjny wychowawca. W tym miejscu trzeba przypomnieć słowa Korczaka skierowane do wychowawcy: *Żyłeś? Ile przeorałeś? Ile wypiekleś chlebów dla ludzi? Ile zasiałeś? Ile przyszyłeś guzików, latałeś, cerowałeś, ile lepiej – gorzej wyprałeś zbrukanej bielizny? Komu i ile dałeś ciepła? Jaka była twoja służba?*²⁵. Te słowa skłaniają do zadumy oraz świadczą o postawie Korczaka. Z zacytowanego fragmentu wypływają określone konsekwencje, ujęte w komplementarny zestaw zasad²⁶, których przestrzeganie może pomóc współczesnym wychowawcom.

Reasumując, w czasach współczesnych postać Janusza Korczaka nabiera szczególnego wyrazu, przypomina jego nowatorskie idee i rozwiązania wychowawcze oraz wizjonerską koncepcję praw dziecka. Zaś system pedagogiczny Korczaka – prekursora walki o prawa dziecka, stanowi ważny wkład w rozwój polskiej nauki dotyczącej wychowania.

²⁴ Ibidem, s. 338.

²⁵ J. KORCZAK: *Samotność starości*. W: J. KORCZAK: *Pisma wybrane*. T. 4. Warszawa: Nasza Księgarnia, 1978, s. 283.

²⁶ W pismach pedagogicznych Korczaka odnajdujemy apel do wychowów, by troszczyli się o takie prawa, jak: prawo do szacunku, prawo do miłości, prawo do tajemnicy, prawo do samostanowienia, prawo do własności, prawo do własnego rozwoju i dojrzewania, prawo do ruchu, do pracy i badania, prawo do sprawiedliwości w życiu; podaję za: B. ŚLIWERSKI: *Pedagogika Janusza Korczaka...*, s. 337–338.

Danuta Kocurek

Janusz Korczak Seen Contemporary (in the Survey)

Summary

In the contemporary upbringing one should take from the great educators and authorities. One of them was Janusz Korczak (1878–1942) who whole his life devoted to children. Do the young generation know the person of Janusz Korczak? The research conducted among children and teenagers (182 pupils) in 5 schools show that 87% respondents know who Janusz Korczak was. Pupils answered: a teacher and a tutor, a friend of children, a writer and a doctor. However, only 36% of the respondents read the book written by Janusz Korczak.

So all the best should be done to introduce the figure of Janusz Korczak to the young generation so he should be widely known among the young people.

Key words: Janusz Korczak, contemporary, children, teenagers, teacher, tutor, friend, writer, doctor

Danuta Kocurek

Janusz Korczak aus heutiger Sicht (nach Umfragen)

Zusammenfassung

Das Jahr 2012 wurde bei dem Namen Janusz Korczak genannt. Im heutigen Modell der Erziehung soll man aus dem Werk der großen Pädagogen und Autoritäten schöpfen. Einer von ihnen war Janusz Korczak (1878–1942), der sein ganzes Leben den Kindern gewidmet hat. Ist Janusz Korczak der jungen Generation überhaupt noch bekannt? Die unter Kindern und Jugendlichen durchgeführte Umfrage hat gezeigt, dass 87% von ihnen Bescheid weiß, wer Korczak war. Manche Schülerantworten: Lehrer und Tutor, Kinderfreund, Schriftsteller, Arzt. Doch das von Janusz Korczak geschriebene Buch haben lediglich 36% der Befragten gelesen. Man muss also alles Mögliche tun, damit die pädagogische Anthropologie von Janusz Korczak allgemein bekannt wird.

Schlüsselwörter: Janusz Korczak, heutzutage, Kinder, Jugend, Lehrer, Tutor, Freund, Schriftsteller, Arzt